

KUNDEAVTALE OM HANDEL MED ANDELER I VERDIPAPIRFOND GJENNOM KLP KAPITALFORVALTING AS

1 OM AVTALEFORHOLDET

Denne avtalen med vedlegg («**Avtalen**») inngås mellom KLP Kapitalforvaltning AS, org.nr. 968437666 («**Forvaltningsselskapet**») og kunden («**Kunden**»). Avtalen regulerer de tjenester som Forvaltningsselskapet leverer til Kunden i forbindelse med tegning, innløsning, bytte av fondsandeler, eller bytte mellom andelsklasser, herunder etablering og endring av spareavtaler (samlet eller hver for seg omtalt som «**Handel**»), i verdipapirfond forvaltet av Forvaltningsselskapet.

Avtalen omfatter Handel som gjennomføres av Kunden i alle Forvaltningsselskapets kanaler, herunder, Handel gjennom Forvaltningsselskapets elektroniske handelsplattformer, MinSide eller tilsvarende, samt Handel gjennom Forvaltningsselskapets manuelle bestillingskanaler.

Lov av 18. desember 2020 nr. 146 om finansavtaler (finansavtaleloven) gjelder for tjenester som omfattes av denne Avtalen, og som ytes til Kunden dersom denne er forbruker. Med forbruker menes fysisk person når avtalen har et formål som hovedsakelig ligger utenfor personens forretnings- eller yrkesvirksomhet, jf. finansavtaleloven § 1-4 («**Forbruker**»).

Dersom Kunden ikke er Forbruker («**Ikke-forbruker**»), reguleres forholdet mellom Forvaltningsselskapet og Ikke-forbrukeren av Avtalen, og finansavtalelovens bestemmelser skal ikke komme til anvendelse, med mindre det fremkommer uttrykkelig av loven at bestemmelsen ikke kan fravikes ved avtale.

Avtalen er felles og likelydende for alle Kunder som Handler direkte gjennom Forvaltningsselskapet. Avtalen er videre tilgjengelig på www.klp.no og kan bestilles kostnadsfritt ved å kontakte Forvaltningsselskapet.

2 AVTALEINNGÅELSE OG AVTALEVILKÅR

2.1 Avtaleinngåelse

Avtalen anses som inngått når Kunden har signert den elektronisk eller fysisk, eller på annen måte har samtykket til inngåelse av Avtalen. Avtalen vil gjelde enhver Handel som gjennomføres for Kunden, herunder Handel under avtale om aksjesparekonto eller avtale om individuell pensjonssparing. Avtalen omfatter videre den beholdningen av verdipapirfond som Kunden til enhver tid innehar og som er forvaltet av Forvaltningsselskapet («**Verdipapirfond**»).

2.2 Avtalevilkår

Ved inngåelsen av denne Avtalen aksepterer Kunden de alminnelige forretningsvilkår, som er vedlagt denne Avtalen («**Forretningsvilkår**»). I den grad det er motstrid mellom bestemmelsene i denne Avtalen og Forretningsvilkårene, skal Avtalen gå foran.

Avtalevilkår som regulerer Handel gjennom aksjesparekonto eller individuell pensjonssparing, gjelder i tillegg til denne Avtalen. I den grad det er motstrid mellom bestemmelsene i denne Avtalen og Kundens øvrige avtaler med Forvaltningsselskapet, skal denne Avtalen gå foran.

Forretningsvilkår, varsler og informasjon fra Forvaltningsselskapet under det løpende avtaleforholdet, som Kunden har krav på, vil være tilgjengelig på norsk med mindre annet er avtalt.

Forvaltningsselskapet vil tilgjengeliggjøre relevant dokumentasjon om det enkelte Verdipapirfond forut for Kundens tegning, innløsning og/eller bytte av fondsandeler, herunder nøkkelinformasjonsdokument, prospekt og vedtekter (samlet omtalt som «**Fondsokumentene**»), som også er tilgjengelig på Forvaltningsselskapets nettsider www.klp.no.

Fonddokumentene er ikke en del av denne Avtalen. Kunden er bundet av de regler og vilkår som til enhver tid gjelder for det enkelte Verdipapirfond, slik det følger av regelverket for verdipapirfond og Fonddokumentene.

Denne Avtalen omfatter alle senere Handler i Verdipapirfond forvaltet av Forvaltningsselskapet som vil bli bekreftet gjennom separate bekreftelser.

2.3 Ikrafttredelse

Avtalen trer i kraft 1. juli 2023 for eksisterende kundeforhold og ved inngåelse av kundeforhold for nye kunder. Avtalen gjelder også for kundeforhold etablert før ikrafttredelsestidspunktet.

3 KOSTNADER OG VEDERLAG

Forvaltningshonorar og eventuelle andre kostnader i medhold av verdipapirfondloven reguleres ikke av Avtalen, men av Fonddokumentene for det enkelte Verdipapirfond. Gjennomføres handler i fond ved hjelp av andre aktører, eller benyttes annen kontofører enn Forvaltningsselskapet, kan disse belaste egne gebyrer og honorarer i tillegg.

4 ENDRINGER I AVTALEN

Forvaltningsselskapet kan gjøre endringer i Avtalen og Forretningsvilkårene. Kunden vil bli varslet om slike endringer. Hvis Avtalen er signert, kan Avtalen endres med bindende virkning uten signatur.

Dersom endringene ikke er til ugunst for Kunden, gjelder endringen fra tidspunktet Kunden får melding om endringene. Ved eventuelle endringer til ugunst for Kunden gjelder en varslingsplikt på to måneder før endringene settes i verk. Dette gjelder likevel ikke endringer i Avtalen som skyldes endret lovgivning, myndighetspraksis eller pålegg fra offentlige myndigheter. Slike endringer vil bli varslet, men vil kunne settes i verk umiddelbart. Kunden kan varsle Forvaltningsselskapet om at en endring til skade for Kunden avvises.

Dersom Kunden motsetter seg endringene, må Kunden melde fra til Forvaltningsselskapet før det oppgitte tidspunktet for ikrafttredelse av endringene. Kunden anses å samtykke til en foreslått endring av Avtalen ved å forholde seg passiv. Dersom Kunden ikke gir varsel innen to måneder slik Forvaltningsselskapet har angitt, anses endringen som bindende for Kunden. Dersom Kunden avviser endringen, vil dette gi Forvaltningsselskapet rett til å si opp Avtalen. Virkningene av oppsigelse av Avtalen er nærmere beskrevet i punkt 5 under.

Endringsbestemmelsene nevnt over i dette punkt 4 gjelder for Kunden som er Forbruker. For Ikke-forbruker kan Forvaltningsselskapet også foreta endringer i Avtalen ensidig. Dersom endringen er til ugunst, vil Forvaltningsselskapet sende varsel om endringen, som vil tre i kraft på tidspunktet angitt i varselet.

Endringsbestemmelsen i dette punkt 4 gjelder kun for endringer som påvirker Kundens rettigheter og forpliktelser etter Avtalen. Endringer i opplysninger som gis til Kunden, anses ikke for å utgjøre en endring av Avtalen, og kan gjøres ensidig av Forvaltningsselskapet etter de formkrav som følger av regelverket opplysningene er gitt i medhold av.

5 VARIGHET, OPPSIGELSE OG AVVIKLING

Avtalen gjelder til den blir sagt opp av Forvaltningsselskapet eller Kunden.

Kunden kan si opp denne Avtalen med umiddelbar virkning.

Forvaltningsselskapet kan si opp denne Avtalen med to måneder skriftlig varsel dersom det foreligger saklig grunn. Som saklig grunn regnes blant annet; at Kunden har (i) misligholdt denne Avtalen eller Forretningsvilkårene, eller (ii) avvist endringer som beskrevet ovenfor i punkt 4.

Forvaltningsselskapet kan si opp Avtalen straks dersom Kunden har opptrådt i strid med lov, forskrift eller andre regler fastsatt av tilsynsmyndigheter, eller dersom det foreligger en ikke ubegrunnet mistanke om slik adferd. Videre kan Forvaltningsselskapet si opp Avtalen straks ved Kundens gjentatte eller vesentlige brudd på Avtalen eller Forretningsvilkårene.

Uten hensyn til reglene om oppsigelse i dette punktet kan Forvaltningsselskapet sperre videre bruk av tjenesten eller på annen måte avvikle denne Avtalen, eller avstå fra å gjennomføre allerede mottatte eller fremtidige Handler så langt dette er nødvendig for at Forvaltningsselskapet skal kunne oppfylle sine plikter fastsatt i lov, forskrift eller pålegg fra offentlig myndighet eller domstol. Kunden vil i så fall motta varsel om sperring.

Ved oppsigelse av Avtalen skal partene omgående gjøre opp alle sine forpliktelser overfor hverandre. Kunden må innløse samtlige fondsandeler og avslutte sine løpende spareavtaler, innen utløpet av oppsigelsesperioden. Ved oppsigelse fra Kunden må Kunden innløse sine fondsandeler innen 30 dager fra oppsigelsestidpunktet. Manglende oppfyllelse av disse plikter gir Forvaltningsselskapet rett til, uten Kundens samtykke, å innløse fondsandelene tilhørende Kunden og overføre innløsningsbeløpet til Kundens bankkonto, herunder avvikle Kundens løpende spareavtaler. Som et alternativ til innløsning av fondsandeler, kan Forvaltningsselskapet etter eget skjønn velge å deponere Kundens fondsandeler i henhold til lov om deponering.

Ved innløsning av andeler i verdipapirfond vil gevinst beskattes, og tap kommer til fradrag i beregnet skatt. Kunden har risiko for alle skattemessige konsekvenser som følger av en oppsigelse av Avtalen, uavhengig av hvilken part som sier opp Avtalen.

6 LOVVALG, VERNETING OG TVISTELØSNING

Ethvert krav eller enhver tvist mellom partene som springer ut av eller står i forbindelse med denne Avtalen eller Forretningsvilkårene, eller Handel med andeler i Verdipapirfond fra Forvaltningsselskapet, skal løses etter norsk lov og med Oslo tingrett som rett verneeting. Kunder som har utenlandsk verneeting, kan etter Forvaltningsselskapets valg saksøkes ved slike verneeting.

Kunder som har utenlandsk verneeting og som kan påberope seg lovbestemmelser som gir vern mot rettsforfølgelse fra norske domstoler, enten det gjelder verneeting, lovvalg eller andre forhold, fraskriver seg herved denne rett så langt det er mulig etter hjemlandets rett.

Ved behov for å klage kan Kunden kontakte Forvaltningsselskapet via kontaktskjema på Forvaltningsselskapets hjemmeside www.klp.no, per tlf. +47 55 54 85 00 eller per post til KLP Kapitalforvaltning AS, Postboks 400 Sentrum, 0103 Oslo.

Oppstår det tvist mellom Kunden og Forvaltningsselskapet, kan Kunden bringe saken inn for Finansklagenemnda for uttalelse når nemnda er kompetent i tvisten og Kunden har saklig interesse i å få nemndas uttalelse. For at Finansklagenemnda skal behandle en eventuell tvist, må Kunden først inngi en klage til Forvaltningsselskapet, som må få en rimelig frist til å ta standpunkt til klagen.

Henvendelser til Finansklagenemnda sendes Finansklagenemnda, Postboks 53, Skøyen 0212 Oslo, tlf. 23 13 19 60. For nærmere informasjon og klageskjema se www.finkn.no.

7 VEDLEGG

Vedlegg – Almennelige forretningsvilkår for handel med fondsandeler i KLP Kapitalforvaltning AS

ALMINNELIGE FORRETNINGSVILKÅR FOR HANDEL MED FONDSANDELER I KLP KAPITALFORVALTNING AS

av 1. juli 2023

1. Om Forretningsvilkårene

Disse alminnelige forretningsvilkårene («**Forretningsvilkårene**») erstatter i sin helhet tidligere versjoner av de alminnelige forretningsvilkårene.

Kunden anses å ha vedtatt disse Forretningsvilkårene som bindende for seg når Kunden, etter å ha blitt tilbudt vilkårene, inngår kundeavtale, tegner, innløser, bytter fondsandeler, eller bytter mellom andelsklasser i verdipapirfond forvaltet av KLP Kapitalforvaltning AS («**Forvaltningsselskapet**»).

Finansavtaleloven gjelder ikke for tjenester som omfattes av Forretningsvilkårene som ytes til Kunder som ikke er forbrukere («**Ikke-forbrukere**»), med mindre det fremkommer uttrykkelig av loven at bestemmelsen ikke kan fravikes ved avtale.

Forretningsvilkårene er tilgjengelige på www.klp.no og kan bestilles kostnadsfritt ved å kontakte Forvaltningsselskapet.

2. Kort om Forvaltningsselskapet

2.1 Om foretaket

Forvaltningsselskapet forvalter verdipapirfond og alternative investeringsfond (kollektiv porteføljeforvaltning). I tillegg ytes individuell porteføljeforvaltning og investeringsrådgiving etter særskilt avtale.

Forvaltningsselskapet er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap og inngår i KLP-konsernet.

2.2 Kontaktinformasjon

KLP Kapitalforvaltning AS
Organisasjonsnummer: 968 437 666

Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 10
0191 Oslo

Postadresse:
Postboks 400 Sentrum
0103 Oslo

Telefon: 55 54 85 00
Telefaks: 22 03 36 00
Internettside: www.klp.no

2.3 Tilsynsmyndighet og offentlige registre

Forvaltningsselskapet er underlagt tilsyn av Finanstilsynet.

Vedlegg til kundeavtale

Finanstilsynets kontaktinformasjon:

Besøksadresse:
Revierstredet 3
0151 Oslo

Postadresse:
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon: 22 93 98 00

Internettside: www.finanstilsynet.no

Forvaltningsselskapet er registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysundregistrene.

Internettside: www.brreg.no

3. Hva Forretningsvilkårene gjelder

Forretningsvilkårene gjelder for tjenester Forvaltningsselskapet leverer til Kunden i forbindelse med tegning, innløsning, bytte av fondsandeler eller bytte mellom andelsklasser, herunder etablering og endring av spareavtaler (samlet eller hver for seg omtalt som «**Handel**») i verdipapirfond forvaltet av Forvaltningsselskapet.

Forretningsvilkårene gjelder i tillegg til nøkkelinformasjonsdokument, prospekt og vedtekter (samlet omtalt som «**Fonddokumentene**») for det enkelte verdipapirfond. Kunden er bundet av de regler og vilkår som til enhver tid gjelder for det enkelte verdipapirfond, slik det følger av regelverket for verdipapirfond og Fonddokumentene.

I tillegg til ovennevnte vil Handel med fondsandeler være regulert av den til enhver tid gjeldende lovgivning for handel med verdipapirfond. Som medlem i Verdipapirfondenes forening (VFF) er Forvaltningsselskapet også forpliktet til å følge VFFs bransjestandarder.

4. Risiko

Kunden er innforstått med og aksepterer at Handel er forbundet med risiko for tap. Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalterens dyktighet, verdipapirfondets risikoprofil og forvaltningshonorar. Avkastningen kan bli negativ som følge av negativ kursutvikling. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike verdipapirfondene og om risiko knyttet til investeringer i verdipapirfond vises til Forvaltningsselskapets internettside.

Innholdet på Forvaltningsselskapets internettside er ikke å anse som en anmodning eller anbefaling om konkrete investeringer. Alle investeringer eller beslutninger som Kunden måtte gjennomføre, er Kundens egen risiko og ansvar.

Investeringer i verdipapirfond omfattes ikke av statlige garantiordninger for bankinnskudd.

5. Kommunikasjon

5.1 Kommunikasjon med Forvaltningsselskapet

Kunden samtykker ved inngåelse av kundeavtalen til at Forvaltningsselskapet kan kommunisere elektronisk med Kunden. Kunden kan reservere seg mot elektronisk kommunikasjon ved å melde fra skriftlig til Forvaltningsselskapet. Kunden vil i så fall motta informasjon per post. Dersom Kunden ikke har reservert seg mot elektronisk kommunikasjon, får meldinger virkning for Kunden når meldingen er kommet frem til Kunden.

Kunden kan inngi elektroniske meldinger til Forvaltningsselskapet gjennom de kanaler som er anvist på Forvaltningsselskapets internettside. Elektronisk kommunikasjon mellom Forvaltningsselskapet og Kunden vil skje via for eksempel e-post, telefon, kontaktskjema eller digital postkasse. Kunden er forpliktet til å løpende oppdatere informasjon om hvilken e-postadresse og telefonnummer Kunden benytter.

Vedlegg til kundeavtale

Ved Kundens melding til Forvaltningsselskapet anses meldingen for å være kommet frem når den på en betryggende måte er sendt til eller gjort tilgjengelig for Forvaltningsselskapet via de meldingsmuligheter som Forvaltningsselskapet har stilt til disposisjon.

For Ikke-forbrukere skjer kommunikasjon elektronisk mellom Forvaltningsselskapet og Kunden for tjenestene som omfattes av Forretningsvilkårene. Andre reguleringer i dette punkt 5.1 får ikke anvendelse for Ikke-forbrukere.

5.2 Meldingens innhold og mangelfulle meldinger

En melding fra Kunden til Forvaltningsselskapet skal inneholde nødvendige opplysninger om Kunden og hvilken transaksjon som skal gjennomføres.

Hvis Kunden inngir en mangelfull melding til Forvaltningsselskapet, skal meldingen først anses mottatt når de manglende opplysningene senere blir mottatt av Forvaltningsselskapet.

Forvaltningsselskapet kan imidlertid bestemme at en mangelfull melding skal anses mottatt av Forvaltningsselskapet på tidspunktet Forvaltningsselskapet fikk kunnskap om den mangelfulle meldingen og dens innhold, dersom meldingen etter Forvaltningsselskapet skjønner inneholder tilstrekkelig informasjon til sikker gjennomføring av transaksjonen.

Kunden bærer risikoen for at innholdet i en melding er korrekt, og Kunden kan ikke holde Forvaltningsselskapet ansvarlig for feil i de meldingene Kunden sender, uavhengig av forsendelsesmåte.

5.3 Bruk av elektroniske tjenester

Forvaltningsselskapet vil legge til rette for at Kunden gis tilgang til elektronisk fondsportal. Ved bruk av elektronisk fondsportal er Kunden selv ansvarlig for at de personer som opptre på vegne av Kunden, har nødvendig fullmakt, herunder fullmakt til å utføre fondshandler på vegne av Kunden.

6. Kundens fullmakter mv.

Forvaltningsselskapet er ikke forpliktet til å utføre en Handel for Kunden som Forvaltningsselskapet antar vil kunne medføre brudd på den lovgivning eller de regler, vilkår eller betingelser som til enhver tid gjelder, eller dersom Forvaltningsselskapet antar at det kan være annen saklig grunn til ikke å utføre Handelen.

Kunden innestår for at Handel og oppgjør skjer i henhold til de konsesjoner, fullmakter og den kompetanse av både offentligrettslig og privatrettslig karakter som til enhver tid gjelder for Kundens Handel. Kunden skal dokumentere enhver form for fullmakt, vedtak, firmaattest, vedtekter mv. når dette kreves av Forvaltningsselskapet.

For at Forvaltningsselskapet skal kunne utføre en Handel for Kunden, er det nødvendig at Kunden til enhver tid holder Forvaltningsselskapet oppdatert med opplysninger om hvem som har nødvendig kompetanse eller fullmakt til å handle for Kunden. En Handel er bindende for Kunden med mindre Forvaltningsselskapet ikke var i god tro med hensyn til den enkeltes fullmakter.

Dersom Kunden benytter mellommenn mv., fritar ikke dette Kunden for ansvar etter Forretningsvilkårene. Etterlevelse av eventuelle rammer for Kundens handler er Kundens eget ansvar, selv om Kunden har meddelt Forvaltningsselskapet rammene for sin Handel.

7. Kundeetablering

7.1 Legitimasjon

I henhold til hvitvaskingsloven er Forvaltningsselskapet forpliktet til å gjennomføre tiltak overfor nye og eksisterende Kunder. Kunden skal yte nødvendig bistand i den forbindelse, herunder fremlegge gyldig legitimasjon, samt annen nødvendig dokumentasjon, herunder dokumentasjon av reelle rettighetshavere.

Vedlegg til kundeavtale

Forvaltningsselskapet kan unnlate å etablere kundeforhold eller gjennomføre transaksjoner før alle nødvendige kundetiltak er gjennomført.

7.2 Fullmakt til sjekk av kontoeierskap

Kundeforhold i verdipapirfondene innebærer at Forvaltningsselskapet gis fullmakt til å sjekke kontoeierskap ved kundeetablering og ved transaksjonshåndtering.

7.3 FATCA og CRS

Forvaltningsselskapet er i henhold til skatteregulverket, pålagt å innhente egenerklæring om skattetilhørighet fra alle Kunder. Dersom en ny Kunde ikke leverer denne egenerklæringen, eller egenerklæringen er mangelfullt utfylt, vil Forvaltningsselskapet være forhindret fra å akseptere Kunden som andelseier i verdipapirfondet. Endringer knyttet til skattemessig bosted/hjemhørighet eller amerikansk statsborgerskap skal varsles Forvaltningsselskapet. Opplysninger som gis i egenerklæringen vil bli benyttet til skatterapporteringsformål. Manglende fremleggelse av nødvendig informasjon er saklig grunn for oppsigelse av kundeforholdet, eller sperring av videre bruk av tjenesten.

7.4 Personer med opphold i USA

Forvaltningsselskapet er ikke registrert hos Securities and Exchange Commission i USA i henhold til The Investment Advisers Act av 1940. Fondsandelene kan derfor ikke tilbys, selges, overføres eller leveres direkte eller indirekte til, eller på vegne av eller fordel for, en fysisk eller juridisk person som defineres som «U.S. Person» i henhold til Regulation S under U.S Securities Act of 1933. Dette inkluderer personer som er bosatt i USA eller juridiske personer som er organisert eller inkorporert under amerikansk lovgivning. Det vil anses som saklig grunn for oppsigelse av kundeforholdet, eller sperring av videre bruk av tjenesten, dersom det gjøres transaksjoner i strid med denne bestemmelsen.

7.5 Umyndige

Fra 20. juni 2018 må man være fylt 18 år for å etablere kundeforhold og Handle gjennom Forvaltningsselskapet.

For kunder som er umyndige - etablert før 20. juni 2018 eller som mottar fondsandeler som arv - gjelder følgende:

I forbindelse med etablering av kundeforhold med umyndige, må verge(-r) legitimere seg. Dersom bare en verge skal betjene kundeforholdet, må dette dokumenteres med fullmakt fra den andre vergen eller dokumentasjon som eneverge. Fondsandeler i umyndiges navn disponeres av vergene i fellesskap dersom ikke annet er bestemt.

8. Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

I henhold til hvitvaskingsloven er Forvaltningsselskapet forpliktet til å gjennomføre tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering ved etablering av kundeforholdet og løpende gjennom kundeforholdet.

Forvaltningsselskapet skal også foreta nærmere undersøkelser av forhold ved mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Forvaltningsselskapet vil i noen tilfeller være forpliktet til å oversende opplysninger om mistenkelige forhold til myndighetene uten at Kunden informeres.

Kunden skal uoppfordret, uten ugrunnet opphold, melde fra skriftlig til Forvaltningsselskapet og dokumentere enhver endring på Kundens side under kundeforholdet, herunder:

- Endringer med hensyn til personalia
- Endringer med hensyn til reelle rettighetshavere
- Endringer med hensyn til hvem som kan opptre på vegne av Kunden

Vedlegg til kundeavtale

- Endringer med hensyn til om Kunden faller inn under definisjonen av "politisk eksponert person" (se nærmere informasjon på Forvaltningsselskapets internettside)
- Endringer med hensyn til kundeforholdets formål og tilsiktede art

Manglende oppfylning av disse forpliktelsene vil anses som mislighold av avtalen og gi Forvaltningsselskapet rett og i visse tilfeller plikt til å sperre videre bruk av tjenesten eller på annen måte avvike kundeforholdet, eller avstå fra å gjennomføre allerede mottatte eller fremtidige ordre så langt dette er nødvendig for at Forvaltningsselskapet skal kunne oppfylle sine plikter fastsatt i lov, forskrift eller pålegg fra offentlig myndighet eller domstol.

9. Sanksjoner

Forvaltningsselskapet er pålagt å overholde norsk sanksjonsregelverket, som består av internasjonale sanksjoner som vedtatt av FN og EU og inntatt i norsk rett. Forvaltningsselskapet overholder også andre sanksjonsregelverk dersom de har betydning for virksomheten, herunder sanksjoner vedtatt av amerikanske og britiske myndigheter. Hvis en Kunde er sanksjonert, vil Forvaltningsselskapet kunne avvise kundeforholdet, fryse transaksjoner og/eller ikke gjøre midler tilgjengelig for Kunden. Forvaltningsselskapet vil også rapportere til aktuelle myndigheter. Kunden plikter å oppgi de opplysninger som er nødvendige for at Forvaltningsselskapet kan overholde sanksjonsregelverket.

10. Fondshandel

Fondshandel skjer på den måte som til enhver tid fremgår av Fondsdokumentene.

10.1 Tegning av andeler i verdipapirfond

Kunden kan gjennomføre fondshandel ved å legge inn bestilling og innbetale tegningsbeløpet til verdipapirfondet, eller gi Forvaltningsselskapet fullmakt til å trekke tegningsbeløpet fra Kundens konto.

Tegning av andeler med betaling fra umyndiges bankkonto er i strid med Vergemålsloven § 36(3). Unntak gjelder for midler som den umyndige kan disponere selv. Dette må i så fall dokumenteres av Kunden.

Verdipapirfondene tar ikke mot innskudd i kontanter.

10.2 Innløsning av andeler i verdipapirfond

Det er en forutsetning for innløsning at det ikke er registrert heftelser eller andre begrensninger på kontoen innløsningen skal skje fra. Kunden plikter å sørge for at eventuelle heftelser eller andre begrensninger er opphevet før bestilling av innløsning fra Forvaltningsselskapet.

Kunden kan kun kreve å få innløsningsbeløpet utbetalt til en konto Kunden disponerer. Det skal være samsvar mellom registrert fødselsnummer/organisasjonsnummer på Kundens konto i Forvaltningsselskapet og bankkontoen pengene skal overføres til. Forvaltningsselskapet kan kreve at Kunden fremlegger dokumentasjon på disposisjonsrett over aktuell konto. Utbetalingen skjer i andelsklassens denomineringsvaluta.

Innløsning av andeler i verdipapirfond skal gjennomføres snarest mulig og senest innen to uker etter at Forvaltningsselskapet mottok Kundens bestilling av innløsning. Oppgjør for innløsninger godskrives normalt Kundens konto 2-3 virkedager etter kursdato.

Innløsning for umyndige må signeres av verge.

Under stenging av børs eller tilsvarende ekstraordinære forhold, og ellers i den grad det følger av lov eller Fondsdokumentene, kan Forvaltningsselskapet med tilsynsmyndighetens samtykke suspendere innløsningskrav.

10.3 Fondsbytte

Vedlegg til kundeavtale

Ved fondsbytter ber Kunden Forvaltningsselskapet om å gjennomføre samtidig innløsning og tegning av andeler i verdipapirfond eller andelsklasser. Kunden overdrar dermed kravet på innløsningsbeløpet til verdipapirfondet/-fondene som nevnt i bestillingen. Samtidig informeres verdipapirfondet/-fondene som angitt ovenfor om overdragelsen. Bestemmelsene for fondshandel og kursfastsettelse vil gjelde. Kursdatoen vil derfor avhenge av hvilke verdipapirfond som inngår i fondsbyttet, eventuelle helligdager og at det er mottatt nødvendig dokumentasjon for å kunne gjennomføre eventuell kundekontroll.

10.4 Bytte av andelsklasse

Kunden kan bytte andelsklasse i et verdipapirfond dersom vilkårene for andelsklassen er oppfylt. Forvaltningsselskapet gjennomfører bytte mellom andelsklasser i tråd med nærmere bestemmelser i Fondsdokumentene.

11. Spareavtale

Spareavtale må aktiveres med avtalegiro fra Kundens nettbank. Kunden må etablere avtalegiro i elektronisk fondsportal, eller i sin egen nettbank med det KID-nummeret Kunden får tilsendt fra Forvaltningsselskapet. De automatiske trekkene gjøres tidligst 10 dager etter at avtalegiro er aktivert og senest etter 1 måned og 10 dager. Dersom Kunden ønsker å starte sparingen umiddelbart, må første innskudd gjøres ved hjelp av engangsfullmakt.

12. Engangsfullmakt for belastning av Kundens bankkonto

Kunden kan betale med engangsfullmakt ved fondskjøp. Betaling med engangsfullmakt er en banktjeneste som banker i Norge samarbeider om. I forholdet mellom betaler og betalers bank gjelder følgende vilkår:

- Tjenesten Betaling med engangsfullmakt – verdipapirhandel suppleres av kontoavtalen mellom betaler og betalers bank, se særlig kontoavtalen del C, Generelle vilkår for innskudd og betalingsoppdrag.
- Kostnader ved å bruke Betaling med engangsfullmakt – verdipapirhandel fremgår av bankens gjeldende prisliste, kontoinformasjon og/eller opplyses på annen egnet måte. Banken vil belaste oppgitt konto for påløpte kostnader.
- Engangsfullmakten godkjennes av betaler og leveres til betalingsmottaker. Betalingsmottaker vil levere belastningsoppdraget til sin bank som igjen kan belaste betalers bank.
- Ved et eventuelt tilbakekall av engangsfullmakten skal betaler først ta forholdet opp med betalingsmottaker. Etter finansavtaleloven skal betalers bank medvirke hvis betaler tilbakekaller et betalingsoppdrag som ikke er gjennomført. Slikt tilbakekall kan imidlertid anses som brudd på avtalen mellom betaler og betalingsmottaker.
- Betaler kan ikke angi et større beløp på engangsfullmakten enn det som på belastningstidspunktet er disponibelt på konto. Betalers bank vil normalt gjennomføre dekningskontroll før belastning. Belastning ut over disponibelt beløp skal betaler dekke inn umiddelbart.
- Betalers konto vil bli belastet på angitt belastningsdag. Dersom belastningsdag ikke er angitt i engangsfullmakten, vil kontobelastning skje snarest mulig etter at betalingsmottaker har levert oppdraget til sin bank. Betaling vil normalt være godskrevet betalingsmottaker en til tre virkedager etter angitt belastningsdag/innleveringsdag.
- Dersom betalers konto blir urettmessig belastet på grunnlag av en engangsfullmakt, vil betalers rett til tilbakeføring av belastet beløp bli regulert av kontoavtalen og finansavtaleloven.

12.1 Beløpsgrense for trekk

Beløpsgrense for trekk fra konto er 5 000 000 kr. Tegnes det for et høyere beløp må Kunden selv betale beløpet til verdipapirfondets konto.

13. Fastsetting av kurs

Handel i verdipapirfond skjer til ukjent kurs. Ved tegning og innløsning tildeles kurs i henhold til bestemmelsene i Fondsdokumentene.

Vedlegg til kundeavtale

Fondene er stengt for kursfastsettelse og Handel på helligdager i tråd med bestemmelsene i Fondsdokumentene. Helligdagskalenderen er tilgjengelig på www.klp.no og viser hvilke dager de enkelte verdipapirfond er stengt ut over norske helligdager.

Handel på helligdager vil flyttes til førstkommende virkedag.

14. Angrerett

Kunden har ingen angrerett i henhold til finansavtaleloven eller annen lovgivning idet angreretten ikke gjelder for handel i finansielle instrumenter som omfattes av Forretningsvilkårene.

14.1 Tilbaketrekking av melding om innløsning og tegning av fondsandeler

Melding om innløsning og tegning av fondsandeler kan ikke trekkes tilbake med mindre slik melding er mottatt av Forvaltningsselskapet før innløsnings- eller tegningsfristen samme dag som innløsningen eller tegning ble mottatt og Forvaltningsselskapet samtykker i tilbaketrekkingen.

I tilknytning til helligdager kan frist for mottak av melding om tilbaketrekking endres.

15. Behandling av personopplysninger

Forvaltningsselskapet er behandlingsansvarlig for selskapets behandling av personopplysninger i forbindelse med Handel med fondsandeler. Det innebærer at Forvaltningsselskapet har ansvar for å etterleve personopplysningsregelverket.

Forvaltningsselskapet behandler kundeopplysninger i samsvar med personopplysningsregelverket og ivaretar kravene til informasjonssikkerhet. Forvaltningsselskapets behandlingsgrunnlag for behandlingen av kundeopplysninger er i hovedsak at det er nødvendig for å inngå og gjennomføre de avtaler som inngås mellom Forvaltningsselskapet og Kunden. Forvaltningsselskapet har også en lovpålagt plikt til å behandle kundeopplysninger for ulike formål, blant annet har Forvaltningsselskapet en lovpålagt undersøkelses- og rapporteringsplikt for mistenkelige forhold etter hvitvaskingsloven.

Kunden kan be om mer informasjon om Forvaltningsselskapets behandling av personopplysninger om Kunden og be om innsyn i hvilke opplysninger som behandles. Kunden kan videre kreve retting av uriktige eller mangelfulle opplysninger, samt kreve sletting av opplysninger dersom kunden mener selskapet ikke har grunnlag for å behandle opplysningene lenger.

Mer informasjon om Kundens rettigheter etter personvernregelverket finnes i KLP-konsernets personvernerklæringen tilgjengelig på www.klp.no. Her finnes også mer informasjon om hvordan Forvaltningsselskapet behandler personopplysninger, herunder informasjon om sletting, hvem personopplysningene utleveres til osv.

16. Forvalterregistrering

Dersom Kunden i sitt kundeforhold med Forvaltningsselskapet representeres av forvalter som opptrer på vegne av andre og skal føres inn i andelseierregisteret i stedet for den reelle eieren av andelene, plikter forvalter å søke tillatelse fra Finanstilsynet til å opptre som forvalter.

Tillatelse til å opptre som forvalter medfører visse plikter, herunder registrering av opplysninger om den reelle andelseieren og rapportering av beholdnings- og realisasjonsoppgaver for slutt kunder.. Mer informasjon finnes på Finanstilsynets internettsider www.finanstilsynet.no.

17. Ansvar og ansvarsfritak

17.1 Forvaltningsselskapets ansvar for forbrukere

Vedlegg til kundeavtale

Forvaltningsselskapet eller dets ansatte er ikke ansvarlig for Kundens tap så lenge Forvaltningsselskapet har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet, og som Forvaltningsselskapet med rimelighet kunne forutse som en mulig følge av pliktbruddet.

For økonomisk tap som er forårsaket av en underleverandør som etter avtale med Forvaltningsselskapet forutsettes å bidra til oppfyllelse av Forvaltningsselskapets plikter, kan både Forvaltningsselskapet og underleverandøren holdes ansvarlige. Erstatningen skal svare til det økonomiske tapet som er lidt som følge av at Forvaltningsselskapet eller eventuelt underleverandøren ikke har oppfylt sine plikter.

På de vilkår som følger av skadeerstatningsloven § 5-1, kan erstatningen settes ned eller falle bort dersom skadelidte har medvirket til tapet eller latt være å begrense tapet. På de vilkår som følger av skadeerstatningsloven § 5-2, kan erstatningen lempes.

Forvaltningsselskapet kan ikke holdes ansvarlig for økonomisk tap som er forårsaket av usedvanlige omstendigheter utenfor sin kontroll og som Forvaltningsselskapet ikke med rimelighet kunne forutse eller unngå følgene av. Det samme gjelder for tap som er forårsaket av at Forvaltningsselskapet er bundet av andre forpliktelser i eller i medhold av lov. Ansvarsfrihet varer så lenge de usedvanlige omstendighetene er til stede. Faller de nevnte omstendighetene bort, kan ansvar gjøres gjeldende dersom det fortsatt foreligger mislighold.

17.2 Forvaltningsselskapets ansvar for Ikke-forbrukere

For Ikke-forbrukere vil Forvaltningsselskapet først bli ansvarlig ved grov uaktsomhet. For de tilfeller der Forvaltningsselskapet har benyttet finansforetak, verdipapirforetak, oppgjørssentraler eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil Forvaltningsselskapet eller dets ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelpernes handlinger eller unnlater dersom det ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra Kunden, påtar Forvaltningsselskapet seg ikke noe ansvar for feil eller mislighold fra disse.

På de vilkår som følger av skadeerstatningsloven § 5-1, kan erstatningen settes ned eller falle bort dersom skadelidte har medvirket til tapet eller latt være å begrense tapet, jf. likevel § 5-5. På de vilkår som følger av skadeerstatningsloven § 5-2, kan erstatningen lempes.

Forvaltningsselskapet påtar seg ikke noe ansvar for indirekte skade eller tap som påføres Kunden.

Forvaltningsselskapets ansvar er i ethvert henseende begrenset til verdien av det beløp Kunden handlet eller skulle ha handlet for på tidspunktet for Handelen.

17.3 Generelle ansvarsbestemmelser for forbrukere og Ikke-forbrukere

Kunden plikter å gjøre seg kjent med tjenestens viktigste egenskaper og opplysningene som mottas fra Forvaltningsselskapet. Dersom Kunden uten rimelig grunn unnlater å følge en oppfordring fra Forvaltningsselskapet om å gjøre seg kjent med opplysningene som Kunden mottar, er Forvaltningsselskapet ikke ansvarlig for noe som Kunden burde ha blitt kjent med ved å følge oppfordringen.

Forvaltningsselskapet forbeholder seg retten til å stenge ned, suspendere eller begrense tjenestene som reguleres av disse Forretningsvilkårene dersom det inntre omstendigheter utenfor Forvaltningsselskapet kontroll og som Forvaltningsselskapet ikke med rimelighet kunne forutse eller unngå følgene av.

Det samme gjelder forhold som skyldes plikter som er pålagt Forvaltningsselskapet eller i medhold av lov, samt for å ivareta Forvaltningsselskapets, Kundens eller andre kunders interesser. Forvaltningsselskapet er heller ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor Forvaltningsselskapets kontroll.

Slike omstendigheter er blant annet, men ikke begrenset til, mangel, feil i eller angrep på strømforsyning, data- eller andre elektroniske kommunikasjonssystemer eller handelssystemer, at børser, regulerte markeder eller lignende handelsplasser, ol. midlertidig stenger for handel i det relevante finansielle instrumentet eller

Vedlegg til kundeavtale

andre handlinger som skyldes forhold på slike foretaks side, offentlig myndighets inngripen, sabotasje, vandalisme (inkludert datavirus og hacking), naturkatastrofe, krigshandling, terrorhandling, streik, blokade, boikott, lockout, og/eller nasjonale eller internasjonale sanksjoner.

Forvaltningsselskapets plikter etter Forretningsvilkårene opphører midlertidig og Kunden har ikke rett til erstatning for skade eller tap, verken direkte eller indirekte tap, som kan oppstå på grunn av at Forvaltningsselskapet har innstilt, suspendert eller begrenset Kundens adgang til de tjenestene som Forretningsvilkårene omfatter. Forvaltningsselskapet er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller uhensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at Kunden har gitt Forvaltningsselskapet ufullstendige eller uriktige opplysninger.

Ved investeringer benytter Forvaltningsselskapet i enkelte tilfeller data og analyser levert av underleverandører. Denne informasjonen er som regel eid av de aktuelle underleverandørene, og Kunden plikter å respektere rettighetshavernes immaterielle rettigheter, herunder også Forvaltningsselskapets immaterielle rettigheter. Kunden er innforstått med og aksepterer at slik informasjon ikke er å anse som en anmodning eller anbefaling av konkrete investeringer. Slik informasjon kan inneholde feil eller unøyaktigheter. Kunden kan ikke holde Forvaltningsselskapet eller underleverandøren ansvarlig for eventuelle feil eller unøyaktigheter i slik informasjon.

18. Reklamasjon

Foreligger det mislighold fra Forvaltningsselskapets side må Kunden gi melding til Forvaltningsselskapet om misligholdet innen rimelig tid etter at Kunden oppdaget eller burde ha oppdaget misligholdet.

Forbrukere må gi slik melding senest innen to måneder etter at Kunden oppdaget eller burde ha oppdaget misligholdet. Kunden taper sin rett til å gjøre krav som følge av misligholdet gjeldende om denne fristen ikke overholdes, med mindre Forvaltningsselskapet har opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro.

Ikke-forbrukere må sende melding til Forvaltningsselskapet om misligholdet senest innen utløpet av neste bankdag etter at Kunden oppdaget eller burde ha oppdaget misligholdet.

Bestemmelsene om reklamasjon gjelder tilsvarende for krav som Kunden etter reglene i finansavtaleloven kan gjøre gjeldende mot en tredjeperson for mislighold av Forvaltningsselskapets plikter.

Dersom Kunden fremmer reklamasjonen eller innsigelsen muntlig, skal reklamasjonen straks følges opp med en skriftlig reklamasjon til Forvaltningsselskapet. Den skriftlige reklamasjonen skal spesifikt angi de omstendigheter Kunden påberoper, samt de krav Kunden fremmer.

19. Kundens mislighold

Det foreligger mislighold dersom Kunden ikke oppfyller sine forpliktelser overfor Forvaltningsselskapet.

Det foreligger også mislighold dersom Forvaltningsselskapet har god grunn til å regne med at Kunden ikke vil oppfylle sine forpliktelser overfor Forvaltningsselskapet.

Forvaltningsselskapets rettigheter ved mislighold er regulert i kapittel 5 i Kundeavtale om handel i andeler i verdipapirfond gjennom KLP Kapitalforvaltning AS.

Kunden er ansvarlig, og skal holde Forvaltningsselskapet skadesløs, for ethvert tap påført Forvaltningsselskapet som direkte eller indirekte følger av misligholdet, eller som følger av Kundens handling eller unnlattelse som utgjør et brudd på Forretningsvilkårene eller avtaleforholdet for øvrig. Kundens ansvar er oppad begrenset til det høyeste av tegningsbeløp og nåværende/tidligere beholdning, med unntak av ansvar for tap som direkte eller indirekte følger av manglende eller forsinket innbetaling av tegningsbeløp.

Forvaltningsselskapet kan kreve rente tilsvarende til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente, jf. forsinkelsesrenteloven av 17. desember 1976 nr. 100, samt rentes rente fra forfall til betaling skjer.

Vedlegg til kundeavtale

Forvaltningsselskapet kan også kreve dekket gebyrer og utgifter til intern og ekstern juridisk bistand. Slike tap skal betales av Kunden ved påkrav.

20. Endringer

Forvaltningsselskapet kan gjøre endringer i Forretningsvilkårene. Kunden vil bli varslet om slike endringer.

Dersom endringene ikke er til ugunst for Kunden gjelder endringen fra tidspunktet Kunden får melding om endringene. Ved eventuelle endringer til ugunst for Kunden gjelder en varslingsplikt på to måneder før endringene settes i verk. Dette gjelder likevel ikke endringer i Forretningsvilkårene som skyldes endret lovgivning, myndighetspraksis eller pålegg fra offentlige myndigheter. Slike endringer vil bli varslet, men vil kunne settes i verk umiddelbart. Kunden kan varsle Forvaltningsselskapet om at en endring til skade for Kunden avvises.

Dersom Kunden motsetter seg endringene, må Kunden melde fra til Forvaltningsselskapet før det oppgitte tidspunktet for ikrafttredelse av endringene. Kunden anses å samtykke til en foreslått endring av Forretningsvilkårene ved å forholde seg passiv. Dersom Kunden ikke gir varsel innen 2 måneder slik Forvaltningsselskapet har angitt, anses endringen som bindende for Kunden. Dersom Kunden avviser endringen, vil dette gi Forvaltningsselskapet rett til å avslutte kundeforholdet.

Endringsbestemmelsene nevnt over i dette punkt 20 gjelder for Kunden som er Forbruker. For Ikke-forbruker kan Forvaltningsselskapet også foreta endringer i Forretningsvilkårene ensidig. Dersom endringen er til ugunst vil Forvaltningsselskapet sende varsel om endringen, som vil tre i kraft på tidspunktet angitt i varselet.

Endringsbestemmelsen i dette punkt 20 gjelder kun for endringer som påvirker Kundens rettigheter og forpliktelser. Endringer i opplysninger som gis til Kunden anses ikke for å utgjøre en endring av Forretningsvilkårene, og kan gjøres ensidig av Forvaltningsselskapet etter de formkrav som følger av regelverket opplysningene er gitt i medhold av.

21. Kundeklager

Ved behov for å klage kan Kunden kontakte Forvaltningsselskapet via Forvaltningsselskapets hjemmesider www.klp.no, per tlf. +47 55 54 85 00, per e-post fond@klp.no eller per post til KLP Kapitalforvaltning AS, Postboks 400 Sentrum, 0103 Oslo.

Oppstår det tvist mellom Kunden og Forvaltningsselskapet, kan Kunden bringe saken inn for Finansklagenemnda for uttalelse når nemnda er kompetent i tvisten og Kunden har saklig interesse i å få nemndas uttalelse. For at Finansklagenemnda skal behandle en eventuell tvist, må Kunden først inngi en klage til Forvaltningsselskapet, som må få en rimelig frist til å ta standpunkt til klagen.

Henvendelser til Finansklagenemnda sendes Finansklagenemnda, Postboks 53, Skøyen 0212 Oslo, tlf. +47 23 13 19 60. For nærmere informasjon og klageskjema se www.finkn.no.

22. Tolkning og forhold til finansavtaleloven for forbrukere

I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale, skal disse Forretningsvilkårene ha forrang. I tilfeller der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse Forretningsvilkår, skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder. Når Kunden er forbruker skal Forretningsvilkårene, sedvane og etablert praksis gå foran fravikelige bestemmelser i lov ved motstrid.

23. Lovvalg, verneting og tvisteløsning

Bestemmelsene om lovvalg, verneting og tvisteløsning i Kundeavtale om handel med andeler i verdipapirfond gjennom KLP Kapitalforvaltning AS gjelder tilsvarende for Forretningsvilkårene.

24. Språk

Disse Forretningsvilkårene er tilgjengelige på norsk. Forvaltningsselskapet vil kommunisere med Kunden på norsk med mindre annet er avtalt med Kunden.